

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

e! ADRESE

ĒRTAI UN DROŠAI SAZIŅAI AR VALSTI E-VIDĒ

25.04.2018

Inese Gaile
VARAM Projektu vadības nodaļas sistēmanalītiķe

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses idejas attīstība

Oficiālās e-adreses koncepcija

(MK 18.02.2014)

**Publiskās pārvaldes IS konceptuālā
arhitektūra**

(MK 10.03.2015)

Oficiālās elektroniskās adreses likums

(16.06.2016.).

Stājas spēkā 2018. gada 1. martā

Oficiālo elektronisko adrešu
informācijas sistēmas noteikumi
(Nr.546; 12.09.2017)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adrese droša saziņa ar valsti e-vidē

Zināms adresāts elektroniskā vidē
(Elektronisks analogs ierakstītai vēstulei)

Visa oficiālās saziņa ar valsti vienuviet

Garantēta piegāde un datu drošība

Koplietošanas risinājums iestādēm

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Terminoloģija (1) (e-adreses konta lietotāji)

Valsts iestāde:

- tiešās pārvaldes iestāde
- valsts institūcija, kas nav padota Ministru kabinetam
- atvasināta publiska persona un tās iestāde
- tiesu iestāde
- prokuratūra
- zvērināts tiesu izpildītājs
- maksātnespējas procesa administrators
- Privātpersona, kurai deleģēts valsts pārvaldes uzdevums

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Terminoloģija (2) (e-adreses konta lietotāji)

Uzņēmumu reģistra reģistros reģistrēti tiesību subjekti -

Komersanti, biedrības, politiskās partijas, reliģiskās organizācijas u.c.

Fiziska persona:

- iedzīvotājs
- rezerves karavīrs
- **Reģistros neregistrēta persona** — persona, kura nav reģistrēta UR reģistros, bet ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kam e-adrese paredzēta?

Uzņēmēji

Biedrības, nodibinājumi,
arodbiedrības, partijas

Iedzīvotāji

Iestādes

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas pieeja

Iestādēm obligāti, iedzīvotājiem brīvprātīgi, komersantiem pakāpeniski

Tiešās

pārvaldes
iestādes

01.06.2018

Valsts iestādes, pašvaldības
un to iestādes

15.10.2018

Tiesas, ZTI, MA

01.01.2020

Fiziskas personas, VID nod.maks.reģ. reģistrētie

01.01.2019

Rezerves karavīri

01.01.2019

01.02.2019

Komersanti + UR reģistros reģistrētie

01.01.2019

01.01.2020

Izmanto brīvprātīgi

Izmanto obligāti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Juridiskais ietvars

Oficiālās elektroniskās adreses likums

Likums **attiecas** uz dokumentu apriti (neatkarīgi no dokumentu juridiskā spēka) starp:

- valsts iestādēm
- valsts iestādēm un privātpersonām

Likumu **nepiemēro** sarakstei starp:

- privātpersonām
- valsts iestādēm, ja aprite notiek izmantojot speciālas tiešsaistes formas/dokumentu aprites IS

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Likuma mērķis

Nodrošināt drošu, efektīvu un kvalitatīvu e-saziņu un e-dokumentu apriti starp valsts iestādēm, un starp valsts iestādēm un privātpersonām

Likums ir speciālais tiesību akts e-saziņas un e-dokumentu aprītē

E-adreses princips (1)

Ja esmu
aktivizējis e-
adresi,
iestādēm ar
mani jāsaazinās
uz e-adresi!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses princips (2)

Privātpersona deklarē saziņu ar valsti tikai elektroniski

eAdrese

valsts iestāde, neskatoties uz to, kādā veidā tika saņemts ziņojums, ziņojumu sūta uz e-adresi

Tikai pēc personas īpaša lūguma, ziņojumu var sūtīt papīra formātā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Likuma piemērošana

**Privātpersonai ir aktivizēts e-
adreses konts → Piemēro Oficiālās
elektroniskās adreses likumu***

Privātpersonai nav aktivizēts e-
adreses konts → Piemēro Paziņošanas likumu*

Noteikta cita dokumentu sūtīšanas
kārtība ārpus e-adreses likuma un → Piemēro speciālās tiesību
Paziņošanas likuma darbības
normas
jomas (e-adreses likuma 12.panta piektā daļa un
Paziņošanas likuma 2.pants)

*[likumprojekts "Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā"](#) un [likumprojekts "Grozījumi Paziņošanas likumā"](#) (22.06.2017. (prot. Nr.24, 22.§, VSS-697))

(!) Aicinām sekot līdzi šī likumprojekta gaitai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Juridiskais ietvars (2)

Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi (MK, Nr.546; 12.09.2017)

Nosaka:

- Sistēmas drošības un tehniskās prasības
- Prasības programmsaskarnei
- e-adrešu kataloga vešana
- e-adrešes un e-adrešes konta pārvaldība
- Ziņojuma un metadatu glabāšana
- Sistēmas lietošanas noteikumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Citu normatīvo aktu pielāgošana

E-adrešes likums ir speciāls tiesību akts, līdz ar to primāri nav nepieciešami grozījumi

Redakcionālus precizējumus var veikt vienlaikus ar grozījumiem pēc būtības

Atcelts protokollēmums, kas uzdeva izskatīt un veikt grozījumus normatīvajos aktos*

Jāizskata gan ārējie (t.sk., pašvaldības saistošie noteikumi), gan iekšējie (kārtības, instrukcijas) tiesību akti.

*MK 20.03.2018 sēdes protokollēmums Nr.16; 26.§

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvija.lv

E-adrese iedzīvotājiem un komersantiem

Kā izveidos un piekļūs?

- Autenticējoties Latvija.lv
- Ar kvalificētu identifikācijas līdzekli

Kas tiks sūtīts?

- Saņems svarīgu informāciju no valsts (oficiālā saziņa)
- Saņems atgādinājumus un brīdinājumus
- Varēs nosūtīt ziņu iestādēm

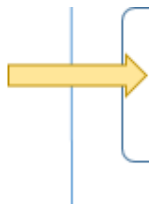
Funkcionalitāte

- Paziņojumi par sūtījumu uz e-pastu
- E-dokumentu glabāšana (5 gadus)

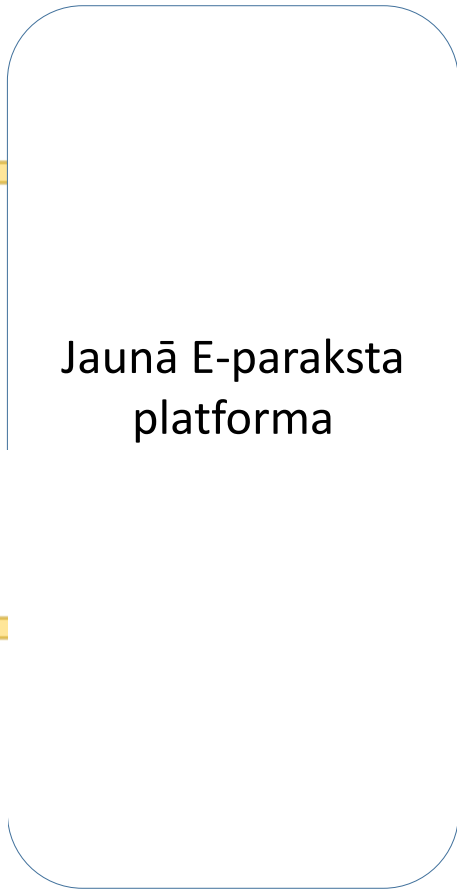
eID piekļuves rīki – mobilais risinājums ērtai piekļuvei

eParaksts eID kartē

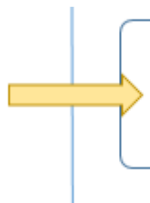
Web bāzēts risinājums
(autentifikācija un parakstīšana ar
viedkartēm)

Jaunā E-paraksta
platforma

Mob. eParaksts

Mob. lietotne
(autentifikācija un parakstīšana ar mob.
eParakstu)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kā tiks izveidota e-adrese valsts iestādēm?

- Dati no UR Publisko personu un iestāžu saraksta
<http://www.ur.gov.lv/?a=1231&v=lv>
- Automātiski
- Tehniska iespēja – izveidot apakšadresātus, ja izmantos DIV

VIENOTAIS PUBLISKO PERSONU UN IESTĀŽU SARAKSTS

Sabiedrībai bez maksas ērti un vienviet pieejama publiski ticama informācija par visām valsts pārvaldes iestādēm

Ieviešanas kārtība

Līdz
01.03.2018.

UR nodrošina IKT risinājuma (e-pakalpojuma) izveidi Saraksta vešanai, iekļaujot VID rīcībā esošo informāciju par iestādēm

No
01.03.2018.
līdz
01.04.2018.

Iestādes aktualizē, papildina Sarakstā iekļautās ziņas elektroniski, izmantojot speciāli Sarakstam izveidotu e-pakalpojumu

No
01.06.2018.

Saraksts publiski pieejams sabiedrībai

Kas ir publisko personu un iestāžu saraksts?

Publisko personu un iestāžu saraksts (Saraksts) ietvers aktuālo informāciju par visām valsts pārvaldes iestādēm un bez maksas būs pieejams ikvienam interesentam

Kādas iestādes un personas tiks iekļautas Sarakstā?

- Saeima un Valsts prezidenta kanceleja
  - Tiesas un prokuratūras
  - Tiešās pārvaldes iestādes
- Atvasinātas publiskas personas
- Pastarpinātas pārvaldes iestādes
  - Citas valsts institūcijas

Kādu informāciju par publisko personu vai iestādi iekļaus Sarakstā?

- iestādes nosaukumu, reģistrācijas numuru, kontaktinformāciju
- informāciju par tās vadību, institucionālo padotību, izveidošanu, reorganizāciju un likvidēšanu, kā arī privātpersonām, kurām iestāde deleģējusi valsts pārvaldes uzdevumus

Pēc Saraksta ieviešanas ikreiz kad mainīsies informācija par iestādi, bet ne vēlāk kā trīs darbdienu laikā no izmaiņu rašanās brīža, iestādei jāveic izmaiņas par sevi Sarakstā, izmantojot e-pakalpojumu.

Vairāk informācijas:
www.ur.gov.lv
UR reģistri
Publisko personu un iestāžu saraksts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses konta izveide

E-adreses kontu aktivizēs automātiski	E-adreses konta aktivizēšanai jāpiesakās portālā www.latvija.lv
Valsts iestādēm (UR Publisko personu un iestāžu saraksts)	Fiziskām personām
Reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem no 01.01.2020. (obligātās izmantošanas periods)	Reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem līdz 31.12.2019. (brīvprātīgās izmantošanas periods)
Tiesām, zvērinātiem tiesas izpildītājiem un maksātnespējas administratoriem	Rezerves karavīriem un UR reģistros neregistrētām personām (VID reģistrētās personas)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieklūve e-adreses kontam

Fiziskai personai, reģistros neregistrētai personai vai fiziskai personai, kura pārstāv Uzņēmuma reģistra reģistros reģistrētu tiesību subjektu

Valsts iestādei

Valsts iestādei vai reģistros reģistrētam tiesību subjektam

Portāls www.latvija.lv, ar kvalificētiem personas elektroniskās identifikācijas līdzekļiem (šobrīd - eID karte)

VPVKAC pakalpojumu vadības sistēmas funkcionalitāte

DIV programmskarne, (iestādes DVS vai biznesa sistēma, kura integrēta ar e-adreses risinājumu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Piekļuves deleģējums e- adreses kontam

Fiziska persona	→	Var norādīt citu personu apskatīt savus ziņojumus
UR reģistros reģistrētam tiesību subjektam		Visas personas, kam ir pārstāvības tiesības Var norādīt citu personu apskatīt, sūtīt un dzēst ziņojumus
Valsts iestādei		Atbilstoši iekšējai kārtībai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses identifikators

Kā iestāde varēs noteikt, vai personai ir aktivizēts e-adreses konts?

E-adreses lietotājs		E-adreses identifikators
Fiziskai personai (rezerves karavīram, VID saimn.darb.veic.)		Personas kods
UR reģistros reģistrētam tiesību subjektam		UR reģistrācijas numurs
Valsts iestādei	→	UR reģistrācijas numurs
Maksātnespējas administratoram		Maksātnespējas administratora apliecības numurs
Zvērinātam tiesu izpildītājam		Valsts ieņēmumu dienests reģistrācijas numurs*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (1)

Attiecas uz dokumentu (oficiālā sarakste) nosūtīšanu un saziņu

Valsts iestādes:

- sarakstes dokumenti
- administratīvie akti (izsniegti pakalpojumu rezultāti, nosūtīti lēmumi u.tml.)
- pieprasījumi, izziņas
- saimnieciska rakstura dokumenti – rēķini (t.sk., e-rēķini), līgumi
- atgādinājumi un brīdinājumi
- citi dokumenti

(!) Neattiecas uz klātienes apkalpošanu, saziņu pa telefonu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (2)

Attiecas uz dokumentu (oficiālā sarakste) nosūtīšanu un saziņu

Privātpersonas:

- iesniedz iesniegumus, t.sk., sūdzības vai apstrīdēšanas iesniegumus
- piesaka pakalpojumus
- sniedz informāciju pēc pieprasījuma
- saimnieciska rakstura dokumenti – rēķini (t.sk., e-rēķini), līgumi
- viti dokumenti.

(!) Neattiecas uz klātienes apkalpošanu, saziņu pa telefonu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (3)

E-adrese attiecas uz saziņu ar **identificējamu privātpersonu** (e-adreses konta lietotāju)

- E-pasts
(ja identificēts sūtītājs)
- Vēstules/pasta sūtījumi
(ierakstītas vēstules un e-parakstīti dokumenti)
- Iestādes speciālās tiešsaistes formas
(pakalpojumu sistēmas, portālus, e-pakalpojumus)

(!) neattiecas, ja personai nav zināms personas kods

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses un tā konta statusi

E-adrese

e-adrese **izveidota**

(automātiski/manuāli)

e-adrese **anulēta**

(automātiski)

E-adreses konts

e-adreses konts **aktivizēts**

(automātiski/manuāli)

e-adreses konts **deaktivizēts**

(manuāli/automātiski)

*Manuālā statusa maiņa e-
adreses kontam ne biežāk reizi kā
24 h*

Ziņojumus nevar nosūtīt un saņemt, ja e-adreses konts deaktivizēts

Ja deaktivizēts e-adreses konts – no latvija.lv var piekļūt 5 gadus no ziņojuma saņemšanas brīža

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adrešu kataloga izmantošana

E-adrešu katalogā par e-adresi **uzkrāj** vismaz šādu **informāciju**:

- e-adreses elements (identifikators)
- e-adreses konta lietotāja vārds (vārdi), uzvārds vai nosaukums
- e-adreses konta lietotāja veids
- e-adreses un tā konta statuss

Datu avoti:

Iedzīvotāju reģistrs (PMLP)

Publisko personu un iestāžu saraksts (UR)

UR reģistri (Komercreģistrs, Biedrību un nodibinājumu reģistrs u.c.)

Maksātspējas reģistrs (UR)

Izpildu lietu reģistrs (TA)

Ieslodzīto informācijas sistēmas (IeVP)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Svarīgi!

Ar "[Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi](#)" spēkā stāšanos, **spēku zaudē MK instrukcija par DIV.**

E-adreses izmantošanas vadlīnijas

[Likumprojekts "Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā"](#)

[Likumprojekts "Grozījumi Paziņošanas likumā"](#)

2017.gada 1.jūnijā pieņemti [grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru"](#), kas paredz publisko personu un iestāžu saraksta izveidi un vešanu.

* e-adrese automātiski tiks izveidota tikai tām iestādēm, kas iekļautas publisko personu un iestāžu sarakstā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kas iestādēm jādara, lai tās būtu gatavas izmantot e-adresi?

Izvērtēt nepieciešamos grozījumus iestādes tiesību aktos (iekšējos/ārējos)

- likumi, MK noteikumi, pašvaldību saistošie noteikumi
- Instrukcijas, rīkojumi u.c.

Aktualizēt pamatdarbības procesus

- procesu aprakstu, instrukciju aktualizācija, darbinieku instruēšana (ņemot vērā valsts pārvaldes pakalpojumu regulējošos noteikumus)

Organizēt piekļuvi e-adresei

- Noteikt esošos kanālus
- Izvēlēties piemērotāko scenāriju
- Organizēt piekļuvi e-adresei

Izstrādāt iestādes e-adreses ieviešanas plānu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Organizatoriskās izmaiņas

Pamatdarbības procesu pārskatīšana, ņemot vērā:

- [MK noteikumi "Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība"](#)
- [MK noteikumi "Valsts pārvaldes epakalpojumu noteikumi"](#) (īpaši prasība, ka pakalpojumu rezultāti jāšūta uz e-adresi)
- [VARAM sagatavotās vadlīnijas "Labas pārvaldības principu nodrošināšana publisko pakalpojumu sniegšanā"](#)

Izvērtēt e-pakalpojumu izmaiņas

Izvērtēt nepieciešamību iesniegumu veidlapās iekļaut atrunu par to, ka ziņojums (pakalpojuma rezultāts) tiks nosūtīts uz e-adreses kontu, ja personai tas ir aktivizēts

VARAM atbalsts iestādēm e-adreses ieviešanā

Apmācību materiāli e-adreses ieviešanā

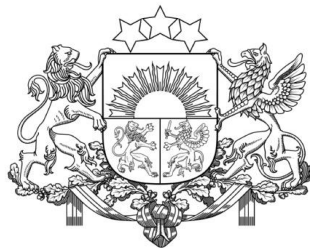
Vadlīnijas edreses ieviešanai/izmantošanai

e-adreses vizuālā identitāte un komunikācija

Atbalsts juridiskos un tehniskos jautājumos

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Sīkāka info: ejuz.lv/eadrese

Kontakti:

eadrese@varam.gov.lv